

21. Baranova, V.V., et al. *Finance*, ed. V.V. Baranova. P. 1. Odessa, Atlant, 2015.
22. Mochalina, Z.M., Skliaruk, N.I., and I.A. Fedorenko. *Finance*. Kharkiv, Kharkiv National Academy of Municipal Economy, 2008.
23. Sydorovych, O.Yu. "The role of tax elements of the fiscal mechanism in achieving the goals of sustainable economic development." *West*, no. 4 (150), 2017, pp. 17-25.
24. Bilodid, I.K. (ed.). *Dictionary of the Ukrainian language*. Vol. 10: T – F. Kyiv, Scientific thought, 1979.
25. Vatahovych, M. "Fiscal mechanism to support producers: essence and structure." *The world of finance*, no. 1 (58), 2019, pp. 63-75.
26. Tropina, V.B. "Public finance in the implementation of the social function of the state." *Chernihiv scientific journal. Series 1: Economics and Management*, no. 2 (2), 2011, pp. 77-84.
27. Osetska, D. "Institutional modernization of fiscal policy of Ukraine." *Formation of a market economy in Ukraine*, no. 31, vol. 2, 2014, pp. 111-116.
28. Maslichenko, S.O. *Fiscal mechanism in the system of state regulation*. 2002. Kyiv, Kyiv National Economic University, PhD dissertation.
29. "On the collection and accounting of a single contribution to the compulsory state social insurance no.2464-VI of 08 July 2010". Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17. Accessed 20 Oct. 2021.
30. "Budget Code of Ukraine no.2456-VI of 08 July 2010". Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17. Accessed 20 Oct. 2021.
31. "On compulsory state pension insurance no.1058-IV of 09 July 2003". Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15. Accessed 20 Oct. 2021.
32. "On compulsory state social insurance no.1105-XIV of 23 Sept. 1999". Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14. Accessed 20 Oct. 2021.
33. "On compulsory state social insurance in case of unemployment no.1533-III of 02 March 2000". Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14. Accessed 20 Oct. 2021.
34. Melnychuk, O.S. (ed.). *Etymological dictionary of the Ukrainian language*. Vol. 2: D – Koptsi. Kyiv, Scientific thought, 1985.
35. Tarabarin, O.A., Kurilova, A.A., and K.Iu.Kurilov. "Theoretical foundations of the formation of a financial management mechanism." *USAES Bulletin. The science. Education. Economy. Series: Economics*, no. 2 (2), 2012, pp. 49-60.
36. Kantsur, I. "Fiscal mechanism: essence, tools and principles of its operation." *The world of finance*, no. 4, 2015, pp. 117-129.
37. Demydenko, L. "Fiscal stimulus to promote innovation in the context of European integration". *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Series: Economics*, no. 132, 2012, pp. 36-38.
38. Bade, R. and Parkin, M. *Essential Foundations of Economics*. 6th ed. New Jersey, Pearson Education Inc., 2013.
39. Bilodid, I.K. (ed.). *Dictionary of the Ukrainian language*. Vol. 1: A – V. Kyiv, Scientific thought, 1970.

УДК 336.1

doi: 10.15330/apred.2.17.46-56

Малецька О.І.

ВЗАЄМОДІЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Львівський національний аграрний університет,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку та оподаткування,
вул. В.Великого, 1, м. Львів,
80381, Україна,
тел.: 0973303771,
e-mail: Oliamal@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-0004-7605

Анотація. Взаємодія Рахункової палати України з іншими суб'єктами державного фінансового контролю. Ураховуючи актуальність обраної тематики дослідження, метою статті є подальше теоретичне дослідження такого органу зовнішнього контролю, як Рахункова палата України, з'ясування особливостей взаємодії вищезазначеного органу контролю з іншими суб'єктами державного фінансового контролю: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Президент України. В процесі написання статті застосовано індуктивний, дедуктивний методи, які використано для дослідження функцій Рахункової палати. Графічний метод використано для наочного відображення побудови та формуванні повноважень Рахункової палати відповідно до норм законодавства. Для теоретичних узагальнень і формування висновків застосовано абстрактно-логічний метод.

Установлено, що державний фінансовий контроль, який здійснюється Рахунковою палатою України у формі аудитів, перевірок, є вагомою функцією управління фінансовою системою, що спрямована на упередження та запобігання фінансово-економічних порушень у сфері використання бюджетних коштів. У зв'язку з цим головною метою державного фінансового контролю є забезпечення дотримання принципів законності, доцільності та ефективності розпорядчих і виконавчих дій з управління державними фінансами та майном держави, їх збереження і примноження для повноцінного виконання функцій держави.

Зазначено, що об'єктом державного фінансового контролю є грошові відносини, що виникають у процесі формування і використання публічних фінансів і майна держави, а також інших суб'єктів господарювання. Ними виступають юридичні особи, які від імені держави (відповідно до врегульованих правових норм), здійснюють моніторинг й інші форми контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в частині дотримання ними встановлених обмежувальних параметрів щодо обігу фінансових ресурсів.

У результаті проведеного дослідження теоретичних та практичних питань функціонування системи державного фінансового з Рахунковою Палатою України вважаємо, що необхідно уточнити засади взаємодії Палати з іншими органами фінансового контролю.

Теоретичну та практичну цінність дослідження полягає в виявленні рівня взаємодії Рахункової палати України з іншими суб'єктами державного фінансового контролю

Ключові слова: Рахункова палата, державний фінансовий контроль, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, взаємодія, контролюючі органи.

Maletska O.I.

INTERACTION OF THE ACCOUNTING CHAMBER OF UKRAINE WITH OTHER SUBJECTS OF STATE FINANCIAL CONTROL

Lviv National Agrarian University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Accounting and Taxation,
V.Velykoho str.,1, Lviv,
79008, Ukraine,
tel.: 0973303771,
e-mail: Oliamal@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-0004-7605

Abstract. Interaction of the Accounting Chamber of Ukraine with other subjects of state financial control. Given the relevance of the chosen research topic, the aim of the article is further theoretical study of such an external control body as the Accounting Chamber of Ukraine, clarification of the interaction of the above control body with other subjects of state financial control: Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers, President of Ukraine. In the process of writing the article, inductive, deductive methods was used, which were used to study the functions of the Accounting Chamber. The graphic method was used to clearly reflect the construction and formation of the powers of the Accounting Chamber in accordance with the law. An abstract-logical method is used for theoretical generalizations and formation of conclusions.

It is established that the state financial control, which is carried out by the Accounting Chamber of Ukraine in the form of audits, inspections, is an important function of managing the financial system, aimed at preventing and preventing financial and economic violations in the use of budget funds. In this regard, the main purpose of public financial control is to ensure compliance with the principles of legality, expediency and effectiveness of administrative and executive actions for the management of public finances and property of the state, their preservation and increase to fully perform state functions.

It is noted that the object of state financial control is monetary relations that arise in the formation process and use of public finances and property of the state, as well as other economic entities. They are legal entities that, on behalf of the state (in accordance with the regulated legal norms), monitor other forms of control over the activities of economic entities in terms of compliance with the established restrictive parameters for the circulation of financial resources.

As a result of the study of theoretical and practical issues of the functioning of the public financial system with the Accounting Chamber of Ukraine, we believe that it is necessary to clarify the principles of interaction of the Chamber with other financial control bodies.

The theoretical and practical value of the study consist in identification of the interaction level of the Accounting Chamber of Ukraine with other subjects of public financial control.

Key words: Accounting Chamber, state financial control, Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, interaction, controlling bodies.

Вступ. На сучасному етапі розвитку України особливої актуальності набувають питання підвищення ефективності державного фінансового контролю. Без чітко організованої системи контролю за виробництвом, розподілом і перерозподілом суспільного продукту та іншими сферами суспільного життя в державі неможливо забезпечити ефективне функціонування системи державних фінансів, що безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток країни та підвищення добробуту її громадян. [4]

В Україні проблемам контролю та механізмам його державного регулювання досить довго не приділялося належної уваги. Окремі питання або сфери державного регулювання контролю тією чи іншою мірою досліджували у своїх роботах різні вчені. Значну кількість праць, присвячених контролюючій функції держави, тобто дослідженню функцій Рахункової палати як органу державної влади та органу державного управління, присвятили такі вчені, як Г. С. Лопушняк, В. В. Серета, З. Р. Кісіль, В. В. Кісіль. О.А. Хаблюк, С.Р. Яцишин та інші.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне дослідження такого органу зовнішнього контролю, як Рахункова палата України, з'ясування особливостей взаємодії вищезазначеного органу контролю з іншими суб'єктами державного

фінансового контролю: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Президент України.

В процесі написання статті застосовано індуктивний, дедуктивний методи, які використано для дослідження функцій Рахункової палати. Графічний метод використано для наочного відображення побудови та формуванні повноважень Рахункової палати відповідно до норм законодавства. Для теоретичних узагальнень і формування висновків застосовано абстрактно-логічний метод.

У процесі виконання завдань, функцій та повноважень, покладених на Рахункову палату чинним законодавством, вона взаємодіє з державними органами, установами та об'єктами контролю. Однак, недосконала нормативно-правова база, дублювання функцій органами контролю, що призводить до повторних перевірок одних і тих самих господарюючих суб'єктів, не дозволяють створити дієву ефективну систему державного фінансового контролю. Саме тому питання взаємодії суб'єктів державного фінансового контролю є актуальними, особливо в умовах обмеженості бюджетних ресурсів.

Результати. Цілісна система фінансового контролю може існувати й злагоджено функціонувати лише за наявності внутрішньої впорядкованості, узгодженості, тобто відсутності суперечностей у діяльності органів фінансового контролю, що мають спільну мету, але різні функції[1].

Одним з найголовніших органів контролю за державними фінансами є Рахункова палата України. Рахункова палата України є постійно діючим органом зовнішнього державного фінансового контролю, що будує свою діяльність на основі принципів законності, плановості, об'єктивності, незалежності та гласності.

Основні функції Рахункової палати:

- 1) контроль за доходами та видатками Державного бюджету України;
- 2) оперативний контроль за виконанням Державного бюджету України у поточному році;
- 3) комплексна ревізія і тематичні перевірки окремих розділів і статей Державного бюджету України, позабюджетних фондів;
- 4) контроль ефективності управлінських дій щодо державних коштів;
- 5) контроль фінансово-господарської діяльності державних підприємств і підприємств, де є значна або переважна частка державного майна;
- 6) контроль за ефективністю діяльності Національного банку України;
- 7) контроль стану державного боргу України з розробкою відповідних пропозицій щодо його скорочення;
- 8) експертиза проектів законів, в тому числі проекту закону України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік, чинних законів України, постанов Верховної Ради України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, міжнародних договорів України, програм та документів, зміст яких стосується сфери фінансових питань;
- 9) аналіз порушень і відхилень в бюджетному процесі, підготовка пропозицій щодо ліквідації порушень, удосконалення бюджетного, фінансового, податкового і митного законодавства, підвищення рівня доходів до бюджетів усіх рівнів та покращення стану платіжної дисципліни;
- 10) методологічне та нормативне забезпечення діяльності органів державного фінансового контролю, перевірка і аналіз результатів їх діяльності, надання допомоги з питань змісту контролю;
- 11) координація взаємодії суб'єктів державного фінансового контролю та безпосередня взаємодія з правоохоронними органами;

12) розробка стандартів проведення контрольно-ревізійних заходів і експертно-аналітичної діяльності та їх уніфікація;

13) створення та ведення єдиної електронної інформаційної бази державного фінансового контролю;

14) співробітництво з контрольними органами іноземних держав та міжнародними організаціями [6].

Зауважимо, що Закон України «Про Рахункову палату» не конкретизує засад взаємодії Палати з органами державного фінансового контролю, які забезпечують формування доходної частини Державного бюджету та здійснюють контроль за використанням коштів Державного бюджету. Проте зазначений нормативно-правовий акт регламентує відносини Рахункової палати та Президента України. Згідно Закону Рахункова палата може бути залучена до підготовки проектів актів Президента України з питань, які належать до компетенції Рахункової палати; також Представники Рахункової палати можуть за їх згодою включатися до складу консультативних і дорадчих органів, що утворюються Президентом України, та брати участь у роботі таких органів на громадських засадах. Рахункова палата може звернутися до Президента України з пропозицією щодо зупинення дії акта Кабінету Міністрів України з мотивів невідповідності його Конституції України, скасування рішень голів місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції та законам України, іншим актам законодавства України.

Закон України «Про рахункову Палату» регламентує відносини Рахункової палати Верховної Ради України. Верховна Рада України призначає і звільняє Голову та членів Рахункової палати за результатами конкурсу, що оголошується за півроку до закінчення їх повноважень, або у 14-ти денний термін, якщо припинення повноважень було раптовим. Комітет з питань бюджету попередньо обговорює кандидатів щодо їх відповідності вимогам.

Правова основа організації та діяльності Рахункової палати визначається Конституцією України та спеціальним Законом України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 року № 576-VIII [5].

Конституція України закріпила конституційний статус Рахункової палати як органу, що діє від імені Верховної Ради України та здійснює контроль за використанням коштів Державного бюджету України [3].

Рахункова палата утворюється Верховною Радою України та підзвітна їй. Склад Рахункової палати призначається Верховною Радою України шляхом таємного голосування. Взаємовідносини Рахункової палати з Верховною Радою України будуються на основі підзвітності. При цьому зберігається її незалежний статус як органу спеціальної конституційної компетенції. Рахункова палата щороку звітує перед Верховною Радою України про результати своєї діяльності. За згодою Верховної Ради України її комітети можуть заслуховувати доповіді, інформації (повідомлення) Рахункової палати про підсумки проведених перевірок, ревізій і обстежень згідно з термінами, необхідними для виконання цих доручень. Відносини з іншими державними органами Рахункова палата будує на основі організаційної і функціональної незалежності та в межах повноважень, визначених чинним законодавством [5].

Очолює Рахункову палату Голова Рахункової палати, який призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Голови Верховної Ради України терміном на 7 років з правом призначення на другий термін. Колегію Рахункової палати, до складу якої входять Голова Рахункової палати, Перший заступник і заступник Голови, а також голівні контролери – керівники департаментів Рахункової палати, Секретар Рахункової палати, обирає Верховна Рада України за квотою від депутатських фракцій.

Членів Координаційної ради призначає Колегія Рахункової палати. Кошти на утримання Рахункової палати виділяються безпосередньо з Державного бюджету України в обсязі, необхідному для виконання покладених на неї завдань, і визначаються окремим рядком. Закон України «Про Рахункову палату» передбачає, що контрольні повноваження Рахункової палати розповсюджуються на апарат Верховної Ради України, адміністрацію (секретаріат) Президента України, органи виконавчої влади, у тому числі їх апарати, Національний банк України, Фонд державного майна України та інші державні органи та установи, утворені відповідно до законодавства. Законодавством передбачене також право Рахункової палати в процесі здійснення своїх функцій за запитами отримувати інформацію від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності [2]

Завданнями Рахункової палати є:

- організація і здійснення контролю за своєчасним виконанням видаткової частини Державного бюджету України;
- витрачанням бюджетних коштів, у тому числі коштів загальнодержавних цільових фондів, обсягами, структурою та їх цільовим призначенням;
- здійснення контролю за утворенням і погашенням внутрішнього та зовнішнього боргу України, визначення ефективності та доцільності видатків державних коштів, валютних та кредитно-фінансових ресурсів;
- контроль за фінансуванням загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального і національно-культурного розвитку, охорони довкілля;
- контроль за додержанням законності щодо надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам, міжнародним організаціям, передбачених у Державному бюджеті України;
- контроль за законністю та своєчасністю рухів коштів Державного бюджету України та коштів позабюджетних фондів в установах Національного банку України та уповноважених банках та ін.

До повноважень Рахункової палати належить:

- здійснювати експертно-аналітичні та інші види діяльності, що забезпечують контроль за використанням коштів загальнодержавних цільових фондів, коштів позабюджетних фондів, за цільовим використанням фінансово-кредитних і валютних ресурсів під час здійснення загальнодержавних програм;
- проводити фінансові перевірки, ревізії в Апараті Верховної Ради України, органах виконавчої влади, Національному банку України, Фонді державного майна України, інших підзвітних Верховній Раді України органах, а також на підприємствах і в організаціях незалежно від форм власності в межах, установлених законодавством;
- одержувати від керівників установ та організацій, що перевіряються, всю необхідну документацію та іншу інформацію про фінансово-господарську діяльність та ін.

Рахункова палата відповідно до норм законодавства має низку повноважень, особливо у напрямі аудитів, які систематизовано у вигляді рис. 1.

Рис. 1. Повноваження Рахункової Палати щодо фінансового аудиту та аудиту ефективності

Fig.1. Powers of the Accounting Chamber for financial audit and efficiency audit

Отже, фінансовий аудит та аудит ефективності щодо:

–надходжень до державного бюджету податків, зборів, обов'язкових платежів та інших доходів, включаючи адміністрування контролюючими органами таких надходжень;

–проведення витрат державного бюджету, включаючи використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Вищої ради правосуддя, Генеральної прокуратури України та інших органів, безпосередньо визначених Конституцією України; використання коштів державного бюджету, наданих місцевим бюджетам та фондам загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування; здійснення таємних видатків державного бюджету;

– управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, включаючи забезпечення відрахування (сплати) до державного бюджету коштів, отриманих державою як власником таких об'єктів, та використання коштів державного бюджету, спрямованих на відповідні об'єкти;

– надання кредитів із державного бюджету та повернення таких коштів до державного бюджету;

– операцій щодо державних внутрішніх та зовнішніх запозичень, державних гарантій, обслуговування і погашення державного та гарантованого державою боргу;

– використання кредитів (позик), залучених державою до спеціального фонду державного бюджету від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій, виконання міжнародних договорів України, що призводить до фінансових наслідків для державного бюджету, у межах, які стосуються таких наслідків;

– здійснення закупівель за рахунок коштів державного бюджету;

– виконання державних цільових програм, інвестиційних проектів, державного замовлення, надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок коштів державного бюджету; – управління коштами державного бюджету центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів;

– стану внутрішнього контролю розпорядників коштів державного бюджету. [8]

Таким чином, усі операції, що мають фінансові наслідки для Державного бюджету України, які здійснюються під час своєї діяльності будь-які установи, організації, суб'єкти підприємницької діяльності незалежно від форми власності є об'єктом контролю з боку Рахункової палати.

Варто відмітити, що на сьогоднішній день у Рахунковій палаті відсутній окремий підрозділ, відповідальний за зв'язки Рахункової палати з парламентом. Результати проведеного інтерв'ювання посадових осіб секретаріатів парламентських комітетів з питань соціальної політики та праці, фінансів і банківської діяльності свідчать про те, що в основному взаємодія відбувається на рівні керівництва Рахункової палати, керівництва парламенту і керівництва профільних парламентських комітетів.

Комітети у відносинах з Рахунковою палатою:

- розглядають узагальнені відомості, одержані відповідно до Закону України «Про Рахункову палату»;

- розробляють на підставі доповідей та інформацій (повідомлень) Рахункової палати пропозиції щодо удосконалення законодавчих актів України, готують висновки з питань, передбачених Законом України «Про Рахункову палату».

- при розгляді у Верховній Раді України питання про відповідальність Кабінету Міністрів України, Рахункова палата готує висновки за результатами відповіді Кабінету Міністрів України на запитання комітетів.

Що стосується взаємодії Рахункової палати з Кабінетом Міністрів України, то слід зазначити, що окремої норми в чинному законодавстві, яка б чітко визначила взаємини між Рахунковою палатою та Кабінетом Міністрів України, не існує. У зв'язку з цим, розглянемо ті положення законодавства, де йдеться про Кабінет Міністрів України.

Так, згідно з статтею 27 Закону України «Про Рахункову палату» [2], при формуванні планів роботи Рахункової палати враховується обов'язковий розгляд звернень та пропозицій Звернення Верховної Ради України, її комітетів та інших органів, депутатські запити і звернення, звернення Президента України, Кабінету Міністрів України з пропозиціями (вимогами) про здійснення Рахунковою палатою заходів зовнішнього контролю (аудиту) розглядаються на засіданні Рахункової палати щодо прийняття рішення про їх включення до планів роботи. У разі неврахування таких

звернень, запитів у плані роботи Рахункова палата надає аргументовану відповідь у встановленому порядку (стаття 28 Закону). Тобто при плануванні своєї роботи Рахункова палата повинна обов'язково розглядати звернення та пропозиції Кабінету Міністрів України, але остаточне рішення щодо включення запропонованого Кабінетом Міністрів України питання в план роботи залишається за нею.

Підставою для здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) є план роботи Рахункової палати або рішення Рахункової палати про здійснення позапланового заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) та підписане на виконання такого заходу членом Рахункової палати відповідне доручення. У дорученні зазначаються підстава, мета, предмет, строк здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), а також склад контрольної групи.

Аудити, які проводяться Рахунковою палатою:

1. Фінансовий аудит - це:

- перевірка, аналіз та оцінка правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету;

- встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів:

- дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

2. Аудит ефективності, який передбачає встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо:

- своєчасності і повноти бюджетних надходжень;

- продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів їх розпорядниками та одержувачами;

- законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу;

- стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів.

Варто зазначити, що основними відмінностями між аудитом ефективності та фінансовим аудитом є те, що:

- в аудиті ефективності аудиторі мають ширше поле для дослідження та власних висновків;

- не визначені чітко критерії оцінки, при цьому аудитор формує власну думку «знеособлено»;

- в аудиті ефективності докази є такими, що переконують, а не безапеляційними;

- звіти мають дискусійний характер, а тому процес аудиту є менш формалізованим.

Аудит ефективності відрізняється від перевірок цільового характеру витрачання державних коштів. Він здійснює комплексний аналіз причин неефективного використання державних коштів на основі рекомендацій щодо вдосконалення бюджетного процесу, чинного законодавства та всієї економічної політики держави. Бюджетна система повинна бути орієнтована не просто на освоєння державних коштів, а на досягнення конкретного і точного результату, при цьому в цій системі здійснюється зв'язок ресурсного забезпечення бюджетної організації з підсумками її діяльності[7]

За результатами здійснення аудиту ефективності, фінансового аудиту складається акт, у якому відображаються: фактичний стан справ щодо своєчасності та повноти надходжень до Державного бюджету України, законного, цільового, ефективного використання бюджетних коштів, а в разі виявлення фактів порушень законодавства або недоліків відображаються зазначені факти з наведенням інформації про акти законодавства, що порушені, а також розмір заподіяних збитків, факти неефективного

використання фінансових ресурсів Державного бюджету України. В акті наводиться перелік документів, інших матеріалів, які перевірялися, аналізувалися, оцінювалися під час здійснення аудиту ефективності, фінансового аудиту.

Після складання акта за результатами аудиту Рахунковою палатою складається звіт, складовими частинами якого є акт, висновки та рекомендації (пропозиції). Зауваження до звіту можуть бути надані у 5-ти денний строк після обговорення проекту звіту члену Рахункової палати, який їх розглядає та складає довідку про результати розгляду. Зауваження і довідка додаються до звіту та є його невід'ємними частинами.

Взаємовідносини між Рахунковою палатою та Кабінетом Міністрів України регламентуються і положенням статті 31 Закону України «Про Кабінет Міністрів України». У ній зазначено, що Кабінет Міністрів України на запит Рахункової палати надає статистичну, фінансову, бухгалтерську та іншу інформацію, необхідну для виконання нею завдань, функцій та повноважень, установлених Конституцією та законами України. [3]

Окрім того даною статтею передбачено, що Кабінет Міністрів України одержує від Рахункової палати відомості про результати перевірок, ревізій та обстежень, а також пропозиції щодо притягнення до передбаченої законом відповідальності осіб, винних у порушенні вимог законодавства, нецільовому та неефективному використанні коштів, заподіянні матеріальної шкоди державі, розглядає такі відомості та пропозиції, вживає в межах своєї компетенції відповідних заходів та інформує про них Рахункову палату.

Кабінет Міністрів України забезпечує виконання Державного бюджету України. Річний звіт про виконання закону про Державний бюджет України подається Кабінетом Міністрів України Верховній Раді України, Президенту України та Рахунковій палаті не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним. [8]

Рахункова палата в межах своєї компетенції може залучати до участі у здійсненні контрольно-ревізійної діяльності державні контрольні органи та їх представників, а також має право на договірній основі залучати до ревізій і перевірок недержавні аудиторські служби та окремих висококваліфікованих спеціалістів. Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) в частині, що не суперечить Конституції та законам України [5]

Висновки. У результаті проведеного дослідження теоретичних та практичних питань функціонування системи державного фінансового контролю з Рахунковою палатою України вважаємо, що необхідно уточнити засади взаємодії Палати з іншими органами фінансового контролю. Перш за все, міждержавними органами фінансового контролю не повинно існувати відносин, побудованих за принципом субординації - Рахункова палата не повинна очолювати систему органів фінансового контролю, як пропонується деякими фахівцями. Водночас, вважаємо, що Закон України «Про Рахункову палату» повинен містити положення, які б зобов'язували відповідні органи надавати Рахунковій палаті фахівців та відсутність належної оцінки ризиків призводить до недостатнього його ефективності; для проведення аудиторських перевірок, інформувати її про плани контрольних заходів, надавати у визначений строк необхідну інформацію тощо.

Перспективами подальших досліджень в даному напрямі є вивчення чинників впливу на діяльність Рахункової Палати України та рівень їх вагомості.

1. Бондаренко А. І. Напрями вдосконалення координації діяльності органів державного фінансового контролю. *Державне будівництво*, 2011. № 1 URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/index.html> (дата зверення: 3.09.2021)
2. Закон України «Про Рахункову палату». URL:<https://ips.ligazakon.net> (дата зверення: 3.09.2021)
3. Закон України «Про Кабінет Міністрів України».URL: <https://zakon.rada> (дата зверення: 3.09.2021)
4. Лопушняк Г, Малецька О, Рибчанська Х. Рахункова палата та її роль у здійсненні державного фінансового контролю в Україні. *Економіка АПК*. 2013. № 20(1). С. 123-131.
5. Місюкевич Л.О Основні засади реалізації контрольних функцій рахункової палати у фінансовій сфері в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні* URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2020/15-2020/5.pdf> (дата зверення: 3.09.2021)
6. Серета В. В., Кісіль З. Р., Кісіль В. В. Адміністративне право: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 520 с.
7. Хаблюк О.А. Яцишин С.Р Аудит ефективності в системі державного фінансового контролю, його суть та необхідність упровадження в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. №10 С.827-831
8. Табенська Ю. В. Рахункова палата як вищий орган незалежного зовнішнього контролю. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 19, (3). С. 88-91.

References

1. Bondarenko, A.I. "Directions for improving the coordination of public financial control." *State Building*, no.1, 2011, [kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/index.html](http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/index.html). Accessed 3 Sept.2021
2. On the Accounting Chamber. Law of Ukraine. Ligazakon , ips.ligazakon.net
3. On the Cabinet of Ministers of Ukraine. Law of Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada. Accessed 3 Sept.2021
4. Lopushnyak, G, Maletska, O, and H. Rybchanska. "Accounting Chamber and its role in the implementation of public financial control in Ukraine." *Economics of agro-industrial complex*, no. 20 (1), 2013, pp. 123-131.
5. Misyukovich, L.O. "Basic principles of implementation of control functions of the Accounting Chamber in the financial sphere in Ukraine." *Public administration in Ukraine*, www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2020/15-2020/5.pdf. Accessed 3 Sept.2021
6. Sereta, V.V., Kisil, Z.R., and V.V. Kisil. *Administrative law: a textbook*. Lviv, LvDUVS, 2014.
7. Khabliuk, O.A., and S.R. Yatsyshyn. "Performance audit in the system of public financial control, its essence and the need for implementation in Ukraine." *Economy and society*, no.10, 2017, pp.827-831
8. Tabenskaya, Y.V, "Accounting Chamber as the highest body of independent external control." *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, no.19 (3), 2018, pp. 88-91.

УДК 336.5.02

doi: 10.15330/apred.2.17.56-67

Сідельникова Л.П.¹, Рудик С.О.²

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ

Херсонський національний технічний університет,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів, обліку та оподаткування,
Бериславське шосе, 24, м. Херсон,
73008, Україна,

¹ тел.: 0501304373,
e-mail: larisa1907s@gmail.com,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7182-2923>

² тел.: 0950987182,
e-mail: svetlanarudyk24@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9904-9415>